

Diagnoza potrzeb
Przedszkola Samorządowego w Gorzowie
w zakresie organizacji zajęć dodatkowych dla dzieci, nauczycieli,
wsparcia rodziców oraz wyposażenia w nowoczesny sprzęt
i pomoce dydaktyczne.

Gmina Chełmek – gmina miejsko-wiejska – położona jest w powiecie oświęcimskim, województwie małopolskim. Gmina, według stanu na koniec pierwszego półrocza 2023 r liczyła 12 341 mieszkańców.

Do Przedszkola w roku szkolnym 2023/2024 uczęszcza 47 dzieci, w tym:

- dziewczynki – 18 osób
- chłopcy – 29 osób

Grupa	Liczba ogółem	Liczba dziewczynek	Liczba chłopców
I	25	10	15
II	22	8	14
RAZEM	47	18	29

Nasze przedszkole jest otwarte na potrzeby dzieci i rodziców. Najważniejszymi założeniami koncepcji według, której działa przedszkole jest zapewnienie wychowankom wszechstronnego rozwoju, umożliwianie dzieciom osiągnięcie sukcesów edukacyjnych dostosowanych do ich możliwości rozwojowych, rozwijanie ich umiejętności i postaw społecznych, systematyczna współpraca z rodzicami, promowanie zdrowego i bezpiecznego stylu życia oraz promocja działań przedszkola wśród społeczności lokalnej.

Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami - jest podstawowym celem Działania 06.9 Wsparcie edukacji przedszkolnej w Programie Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027.

Wsparcie w ramach osi priorytetowej VI ma koncentrować się na poprawie dostępu do wysokiej jakości edukacji, gdyż to właśnie poziom edukacji przekłada się na jakość kapitału ludzkiego na rynku pracy. Oferta edukacyjna powinna nadążać za zmianami zachodzącymi we współczesnym świecie i nie powinna być uzależniona od miejsca zamieszkania.

W celu określenia rodzajów wsparcia i przygotowania planu działań dla Przedszkola konieczne jest wcześniejsze przeprowadzenie diagnozy, oceniającej stan obecny i analizującej potrzeby.

Poniższa diagnoza wykonana została w okresie kwiecień - maj 2024 r., przez dyrektora przedszkola. Diagnoza opiera się na wynikach obserwacji pedagogicznej, uwzględnia opinie dyrektora, nauczycieli oraz rodziców, opiekunów prawnych dzieci. Niniejsza diagnoza zawiera:

- analizę potrzeb dzieci w wieku przedszkolnym,
- diagnozę stopnia przygotowania nauczycieli przedszkola do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym,
- analizę potrzeb przedszkola, w tym dotyczącą potrzeb w zakresie zakupu pomocy dydaktycznych i sprzętu.

Podstawą diagnoz były aktualne dane, zebrane z ostatnich 12 miesięcy. Diagnoza została zatwierdzona przez organ prowadzący.

Grupy docelowe planowane do objęcia wsparciem

- a) Dzieci w wieku przedszkolnym (zgodnie z ustawą Prawo oświatowe) uczęszczające do Przedszkola Samorządowego w Gorzowie
- b) Nauczyciele i kadra wychowania przedszkolnego zaangażowana w Przedszkolu Samorządowym w Gorzowie

W naszym przedszkolu zatrudnionych jest 4 nauczycieli, w tym 4 kobiety. Wszystkie nauczycielki posiadają wykształcenie wyższe, a ich staż pracy kształtuje się następująco:

Staż pracy w latach	Liczba osób
3	1
9	1
10	1
11	1

Cel diagnozy:

- zdiagnozowanie potrzeb przedszkola w zakresie dostosowania istniejących miejsc do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami,
- zdiagnozowanie potrzeb dzieci, w tym dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz dzieci z niepełnosprawnościami, prowadzących do wyrównania szans edukacyjnych,
- zdiagnozowanie potrzeb nauczycieli w zakresie poziomu umiejętności i kompetencji zawodowych potrzebnych do pracy z dziećmi, w tym z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz dziećmi z niepełnosprawnościami,
- zdiagnozowanie potrzeb rodziców,
- zdiagnozowanie potrzeb przedszkola w zakresie doposażenia w niezbędne pomoce i sprzęt ICT.

Aktualna sytuacja grup docelowych oraz problemy, których rozwiązaniu ma posłużyć wsparcie.

Obecny system edukacji staje przed wieloma nowymi zadaniami i wyzwaniem. Wiążą się one z przemianami społeczno - kulturowymi i wynikającą stąd potrzebą funkcjonowania przedszkola otwartego na dzieci o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, rozwojowych i kulturowych. W trakcie edukacji przedszkolnej kształtują się u dzieci postawy sprzyjające ich dalszemu wszechstronnemu rozwojowi i zdobywana jest podstawowa wiedza oraz umiejętności, niezbędne do kontynuowania nauki na dalszych etapach.

Zwracamy uwagę na to, że przedszkolaki różnią się między sobą dojrzałością emocjonalną i społeczną. Różna jest też ich chęć poznawania świata oraz zróżnicowany poziom motywacji i samodzielności. W naszym przedszkolu obecnie nie realizuje się zajęć dodatkowych rozwijających zainteresowania i wzbogacających wiedzę o otaczającym świecie. Żaden podmiot na terenie gminy nie oferuje bezpłatnych zajęć. Z płatnych form edukacji można skorzystać w oddalonych sąsiednich miastach, ale to powoduje już barierę komunikacyjną i czasową. Zajęcia odbywają się w godzinach popołudniowych, co dodatkowo utrudnia powrót rodzica z pracy, odebranie dziecka z przedszkola i dotarcie na czas na zajęcia, tym bardziej, że rodzice czynni zawodowo stanowią zdecydowaną większość. Kolejnym istotnym problemem dla opiekunów przedszkolaków jest czynnik finansowy. Udział dziecka w płatnych zajęciach dodatkowych stanowi dla przeważającej części rodzin zbyt duże obciążenie finansowe.

Przedszkole nie posiada środków finansowych na realizację tego typu działań. Wszystkie wyżej wymienione bariery już na starcie dyskryminują chłopców i dziewczynki z Gorzowa w stosunku do dzieci z większych miast, co w efekcie niekorzystnie wpływa na ich dalszą ścieżkę edukacyjną.

Przedszkolaki wykazują niezwykle zainteresowanie otaczającym światem. Ich udział w kołach zainteresowań wydaje się więc być uzasadniony. Poprzez ciekawe eksperymenty postaramy się zainteresować dzieci dziedzinami nauki z zakresu przyrody, fizyki, chemii oraz matematyki.

Dzieci w wieku 3-6 lat sprawiają problemy wychowawcze. Najczęściej jest to nadruchość czy potrzeba uwalniania emocji. Posłużą temu zajęcia rytmiczno-ruchowe. Niezbędne są bowiem wczesne doświadczenia płynące z ruchu poprzez zabawę. Ćwiczenia wykonywane w atmosferze akceptacji i zabawy dają szansę odniesienia sukcesu.

Wśród przedszkolaków zauważamy niskie umiejętności grafomotoryczne. Dzieci nieprawidłowo trzymają narzędzia pisarskie, zaburzona jest siła nacisku ręki dziecka i widać nieprawidłowy kierunek pisania. Ćwiczenia grafomotoryczne spełniają rolę stymulującą i usprawniającą. Na terenie placówki funkcjonują dzieci, które wymagają pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Szczególnie potrzebują one stymulacji rozwoju percepcji i pamięci wzrokowej, rozwijania umiejętności grafomotorycznych oraz koordynacji wzrokowo - ruchowej. Posłużą temu korekcja i kompensacja widocznych dysfunkcji.

Na przestrzeni ostatnich lat zauważamy, że do przedszkola rekrutowane są dzieci, które mają ogromne problemy w zakresie komunikacji językowej. Działania logopedy zwykle kierują się w stronę dzieci starszych, które mają rozpocząć naukę w szkole. Potrzebna jest terapia logopedyczna dla młodszych dzieci. Logopeda powinien prowadzić zajęcia

stymulujące rozwój mowy, jak również „wyłapać” wszelkie nieprawidłowości i objąć opieką dzieci, które potrzebują wsparcia specjalisty.

Wychowankowie naszego przedszkola wymagają wielowymiarowego wsparcia w zakresie edukacji i wszechstronnego rozwoju. Nauczyciele systematycznie monitorują postępy dzieci, prowadzą arkusze obserwacji rozwoju dziecka, dokonują wstępnej i końcowej diagnozy oraz sporządzają informację o gotowości szkolnej dziecka.

Prowadzone działania wskazują, że:

- ✓ wiele dzieci pragnie poznawać świat poprzez kreatywne praktyczne działania, chce być bliżej przyrody, fizyki, matematyki i chemii
- ✓ przedszkolaki mają nieustanną potrzebę ruchu, drzemią w nich pokłady emocji, które nie zawsze można rozładować w codziennych działaniach, a to przekłada się na problemy w zachowaniu, które często rodzą agresję i przeszkadzają w budowaniu pozytywnych relacji rówieśniczych
- ✓ coraz częściej zauważa się, że najmłodsi mają sprawność manualną, co przekłada się na niskie umiejętności grafomotoryczne
- ✓ rośnie liczba dzieci przedszkolnych, które posiadają opinię o potrzebie objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną bądź orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego
- ✓ licznie występują deficyty w zakresie rozwoju mowy i komunikacji językowej.

Problemy widoczne w edukacji i funkcjonowaniu naszych dzieci nie są obojętne wychowawcom i nauczycielom. Są one przedmiotem dyskusji i spotkań w ramach pracy Zespołu Samokształceniowego. Nauczyciele poszukują rozwiązań, uczestnicząc w różnego rodzaju formach doskonalenia. Szczególnie uważnie rozpoznają środowisko wychowanków. Zwracają uwagę na przeciwdziałanie przemocy, dyskryminacji i nierówności.

Problemy i sposób ich zniwelowania:

- **Zbyt mała ilość zajęć dodatkowych rozwijających kompetencje kluczowe dzieci.**

Przedstawione bariery uzasadniają konieczność przeprowadzenia dodatkowych niepłatnych zajęć, gdyż tylko wtedy dzieci o niskim statusie materialnym i społecznym będą mogły z nich skorzystać. Jest to szczególnie istotne, gdyż doświadczenia w pierwszym okresie edukacji wpływają na motywację do uczenia się, umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach i budują poczucie własnej wartości. Dlatego niezbędna jest realizacja zajęć rozwijających kompetencje kluczowe dzieci w formie kół naukowych takich jak:

- ➔ „Zajęcia matematyczno-przyrodnicze” – (8dz, 8ch)
- ➔ „Zajęcia naukowo-techniczne” – (8dz, 8ch)
- ➔ „Dodatkowe zajęcia z języka angielskiego” – (8dz, 8ch)
- ➔ „Rytmika” (15dz, 15ch)

- **Niedostateczna ilość zajęć dodatkowych rozwijających kompetencje antydyskryminacyjne**

Współczesny przedszkolak funkcjonuje w dynamicznym otoczeniu, stąd przedszkole powinno stać się miejscem, w którym otrzyma on wszechstronne wsparcie. Dlatego konieczne jest zapewnienie dzieciom takich zajęć, które będą sprzyjały rozwojowi nawyków i zachowań prowadzących kształtowania wśród dzieci postaw tolerancji, zrozumienia i właściwych stosunków międzyludzkich oraz postaw odpowiedzialności za swoje działania.

Mając powyższe na uwadze niezbędna jest organizacja dodatkowych zajęć:

- ➔ z zakresu kształtowania postaw związanych z przeciwdziałaniem przemocy, dyskryminacji, nierównościom – (25dz, 25ch)

Zidentyfikowano również potrzebę organizacji dodatkowych zajęć dla dzieci z zakresu pierwszej pomocy (25dz, 25ch)

- **Mała ilość zajęć dodatkowych dla dzieci wyrównujących deficyty i odpowiadających na specjalne potrzeby rozwojowe**

Liczba dzieci z różnego rodzaju zaburzeniami rośnie z roku na rok. Do najczęstszych zalicza się:

- ✓ zaburzenia rozwojowe, czyli zniekształcenie funkcjonowania społecznego wynikającego m.in. z niepełnosprawności, stanu zdrowia, zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
- ✓ odchylenia rozwojowe czyli indywidualne opóźnienia rozwoju w stosunku do powszechnie uznawanych norm, np. inteligencja poniżej przeciętnej, wolniejszy rozwój umysłowy,
- ✓ specyficzne trudności w uczeniu się, czyli m.in.: trudności w rozumieniu, posługiwaniu się mową i pismem.

W związku z tym konieczne jest zorganizowanie zajęć w poniższym zakresie:

- ➔ zajęcia terapii wyrównawczej – (6dz, 6ch)
- ➔ terapia logopedyczna – (4dz, 4ch)

- **Niedostateczne kompetencje nauczycieli z zakresu rozwoju kompetencji dzieci.**

Nauczyciele potrzebują szkoleń rozwijających ich wiedzę o metodach kształtowania właściwych postaw/umiejętności i kompetencji dzieci oraz z zakresu pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi - indywidualizacja nauczania.

Nauczycielki chętnie pogłębiają swoją wiedzę, umiejętności i podnoszą kwalifikacje. Jednak dostępne na rynku szkolenia nie zawsze są dostosowane do ich potrzeb. Często opłaty za szkolenia są tak wysokie, że nauczycieli nie stać, aby prywatnie w nich uczestniczyć. Nauczyciele potrzebują szkoleń w miejscu zamieszkania, pracy lub w pobliżu bez konieczności dojeżdżania do innych miejscowości. Dlatego niezbędne jest, aby zapewnić im wsparcie w postaci następujących szkoleń;

➔ Diagnostyka i identyfikacja potencjalnych problemów rozwojowych na wczesnym etapie (2K)

- ➔ Pedagogika małego dziecka (1K)
- ➔ Diagnostyka psychologiczno-pedagogiczna – (2K)
- ➔ Jak sobie radzić z dziecięcą złością i agresją – (2K)
- ➔ Dziecko wysoko wrażliwe – (2K)
- ➔ Dziecko ze SPE w przedszkolu – (2K)
- ➔ Dziecko z deficytami uwagi w przedszkolu – (2K)
- ➔ Certyfikowany kurs rytmiki – (1K)
- ➔ Musical English - śpiewająco-sensoryczny angielski – (1K)

- ➔ Learn hot to teach I i II – (1K)
- ➔ Angielski w przedszkolu – (1K)

- **Ograniczenia finansowe, brak środków finansowych Gminy na zapewnienie odpowiedniej ilości zajęć dodatkowych.**

Gmina nie dysponuje wystarczającymi środkami aby zapewnić zajęcia dodatkowe dla wszystkich chętnych dzieci – zgodnie z ich zainteresowaniami i talentami. Rodzice przedszkolaków to osoby o zróżnicowanym statusie społecznym od środowisk zamożnych do zagrożonych patologią. Rodziny te nie są w stanie finansować dodatkowych zajęć prywatnych dla swoich dzieci. Natomiast rodzice zaangażowani zawodowo, często (ze względu na brak czasu lub dojazdu do pracy) nie inwestują w rozwój pociech poza przedszkolem.

- **Niedostateczna ilość pomocy dydaktycznych i sprzętu TIK.**

Problemem jest także często stare i wysłużone wyposażenie oraz brak środków finansowych przedszkola na zakup pomocy dydaktycznych. Przeprowadzona inwentaryzacja pokazuje, że posiadane w przedszkolu wyposażenie i sprzęt są niewystarczające.

Do prowadzenia powyższych zajęć potrzebujemy:

Laptop

Urządzenie wielofunkcyjne

Dzwonki diatoniczne naciskane

Chusty gimnastyczne

Piekarnik elektryczny wolnostojący

Tablica integracji sensorycznej

Długopisy 3D

Sokowirówka

Żelowe kamienie sensoryczne

Percepcyjne półkule

Stolik z instrumentami

Platforma z labiryntem

Woreczki z kuleczkami 4 szt.

Zestaw sensorycznych piłeczek

Hula-hop

Mównica logopedyczna. Pakiet 13 zeszytów

Progesty.. Kraina słów

Logotomy. Ćwiczenia logopedyczne. Części 1-9.

Logopedyczny niezbędnik duży

Program multimedialny Zajęcia logopedyczne 1 i 2 Pakiet Ekspert mTalent

Podłoga interaktywna FunFloor EDU

BumBumRurkofon - zestaw Diatoniczny + akcesoria Bum Bum Rurki

Zestaw do balansowania BIG

Zestaw sprawnościowy

Przedstawione powyżej problemy potwierdzają konieczność zorganizowania dodatkowych zajęć dla dzieci, szkoleń dla nauczycieli oraz zakupu pomocy dydaktycznych i wyposażenia. Działania te przyczynią się do:

- o podniesienia jakości edukacji przedszkolnej,
- o wyrównywania dostępu do edukacji szczególnie na obszarach wiejskich i małych miasteczek,
- o poprawy dostępności dla wszystkich dzieci z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb edukacyjnych i rozwojowych.

Wnioski

Zakłada się zgodnie z prognozą, że w latach objętych projektem tj. w roku szkolnym 2025/2026 oraz 2026/2027 ilość dzieci w naszym Przedszkolu będzie kształtować się następująco:

2025/2026

Grupa	Liczba ogółem	Liczba dziewczynek	Liczba chłopców
I	25	11	14
II	25	12	13
III	12	5	7
RAZEM	62	28	34

2026/2027

Grupa	Liczba ogółem	Liczba dziewczynek	Liczba chłopców
I	25	11	14
II	25	10	15
III	12	6	6
RAZEM	62	27	35

Dane dotyczące prognozy opracowano na podstawie danych przedszkola oraz statystyk Urzędu Stanu Cywilnego w Chełmku.

Przeprowadzone badania i analizy pozwoliły

- określić liczbę dzieci potrzebujących wsparcia na 45 osób
- oraz zdiagnozować i wyłonić grupy przedszkolaków najbardziej potrzebujących wsparcia.

Podsumowanie

Z analizy ankiet wynika, iż w celu wzmocnienia potencjału edukacyjnego i zapewnienia dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, potrzebne jest wsparcie z zewnątrz.

W swoich programach nauczyciele uwzględniają różne działania o charakterze wychowawczym, niestety brak środków finansowych jest główną przeszkodą w realizacji zajęć dodatkowych uwzględniających specjalne potrzeby edukacyjne dzieci.

Wsparcie powinno dotyczyć organizacji zajęć dodatkowych dla poszczególnych grup dzieci, zarówno tych, u których zdiagnozowano problemy (zajęcia wyrównujące deficyty), jak i dzieci zdolnych (zajęcia rozwijające), które ze względu na trudności dojazdowe do większych ośrodków miejskich, czy też sytuację rodzinną (problemy finansowe) nie mają możliwości na rozwój swoich zainteresowań.

Dzięki zajęciom wyrównującym deficyty dzieci mające problemy i zdiagnozowane bariery utrudniające naukę, będą mogły przezwyciężyć trudności i ograniczenia. Bez tych dodatkowych zajęć dzieci będą mieć zaległości, ale także narastać będzie u nich ogólne zniechęcenie do dalszej edukacji i zdobywania wiedzy. Dzieci z trudnościami w koncentracji uwagi czy brakiem umiejętności funkcjonowania w grupie rówieśniczej, nauczą się, jak też nie czuć się odrzuconymi przez rówieśników, dzięki czemu wzrośnie ich poczucie własnej wartości i pewności siebie.

Również dzieci uzdolnione powinny uzyskać wsparcie, w postaci dodatkowych zajęć i mieć możliwość na rozwijanie swoich zainteresowań w przedszkolu, w którym na co dzień się uczą.

Należy również rozważyć zakup pomocy dydaktycznych, zgodny z potrzebami wskazanymi przez przedszkole, gdyż w większości ich jakość (przestarzały sprzęt) oraz ilość jest niewystarczająca.

Zwiększenie kompetencji zawodowych nauczycieli, jak też zakup sprzętu i nowoczesnych pomocy dydaktycznych to inwestycje, które podniosą jakość edukacji przedszkolnej w gminie Chełmek, pozwolą zniwelować różnice pomiędzy dziećmi z terenów wiejskich i małych miast, a tymi z dużych miast, zapewniając wszystkim dostęp do kształcenia na jednakowym, wysokim poziomie.

Źródła:

1. Ankiety
2. Inwentaryzacje posiadanego wyposażenia
3. Dane z Głównego Urzędu Statystycznego
4. Raport o stanie gminy Chełmek w roku 2022
5. Strategia Rozwoju Gminy Chełmek do 2030 roku
6. Program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021 - 2027

Data sporządzenia: 20.05.2024 r.

Diagnozę sporządził:

Dyrektor Przedszkola Samorządowego

DYREKTOR
Samorządowego Zespołu Szkół
im. Marii Konopnickiej
w Gorzowie
K. Wojcik
mgr Katarzyna Wojtyczko